

§ 47 Fråga 2010:2 Behörighetsförklaring vid biskopsval

DAG SANDAHL:

Herr ordförande! När man är snabb kommer man snabbast till, det är en biblisk sanning från dammen i Betesda.

Jag tänkte att ni ville veta hur det går till när Ansvarsnämnden skickar ut sitt papper. Det är nu inte ett beslut som bottnar i någonting som Kyrkomötet beslutat, utan Ansvarsnämnden har själv beslutat att biskopskandidater ska provas. Att man därmed i praktiken tar ifrån valmanskåren den fria rätten att välja är värt att tänka rätt länge över. Det skulle ju kunna vara så att valmännen och -kvinnorna i ett stift bestämmer att de vill ha X till biskop, oavsett vad Kyrkomötets ledamöter har bestämt, och de är faktiskt fler. Vi har ett demokratiskt problem. Om man är biskopskandidat ska man skriva under ett papper, som inleds med texten: "Jag har erhållit röster i provvalet till biskop och önskar att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar provar min behörighet att vigas till biskop." Det är en lätt, nätt lögn för jag önskar inte det, det är ju de som skriver vad jag önskar. Hur kan de veta vad jag önskar? Jag önskar egentligen inte alls bli prövad. Jag tycker att det är en dum ordning, men det kan man inte låtsas om, utan man får skriva på: Jag förklarar mig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön. Ja, men det kan väl vem som helst skriva på – också jag. Det är väl inte könet som är problemet utan frågan om vem som är *rite vocatus, vocata eller vocati*. Den är svår, och det säger alla stora kyrkor – de som har kvinnliga präster och biskopar och de som inte har det – för så sa Faith and Order vid sin senaste konferens.

Det här är värt att samtala om. Det är klart att man till kyrkans vigningstjänster är beredd att viga alla. Vigningstjänsterna innefattar präster och diakoner. Kallelserna kan se olika ut. Men så kommer ett litet tillägg, som Ansvarsnämnden har gjort eftersom det här inte riktigt fungerade i Göteborgs stift när det begav sig förra gången, och där står det: "Jag är medveten om att Ansvarsnämnden förstår mitt undertecknande av denna förklaring och så som ett tillkännagivande att jag personligen kommer att viga både kvinnor och män till präster och diakoner" – fel – "kommer att viga både män och kvinnor till präster och diakoner, dels inte viga någon som inte skrivit på den här deklarationen." Vad är det här för någonting? Enkel stalinism, eller vad? Jag tycker att detta är pinsamt. Det är klart att jag är medveten om vad Ansvarsnämnden menar, men vad angår det mig? En av Ansvarsnämndens ledamöter bytte blöjor på mig för 61 år sedan, det är jag också medveten om, men vad påverkar det mig numera. Ansvarsnämnden kan tycka vad den vill. Jag tycker att den här typen av deklarationer bara är pinsamma.

KJELL PETERSSON:

Herr ordförande, Kyrkomötet! Eftersom det var jag som hade ställt frågan hade jag tänkt tacka för svaret och bara konstatera att frågan bör tas upp i en motion kommande år.

NILS GÄRDER:

Herr ordförande! Jag tackar Kjell Petersson för att du har uppmärksammat svaret i den delen, och du har naturligtvis rätt att föreslå Kyrkomötet att införa bestämmelser i det här avseendet.

Det jag vill tillägga är närmast just detta att det inte ankommer på Kyrkostyrelsen, som jag ser det, att ha några som helst kommentarer till Ansvarsnämndens arbete. Men det är naturligtvis också för Kyrkostyrelsen möjligt att lägga fram förslag, men Kyrkostyrelsen har inte ansett att det finns skäl att lägga

fram något förslag i det här avseendet. Jag vill också peka på att verksamhetsberättelsen, som ju behandlats i Tillsyns- och uppdragsutskottet, har innefattat ett ställningstagande från Ansvarsnämndens sida att man inte anser att några ytterligare bestämmelser är nödvändiga, och att utskottet för sin del inte haft någon erinran mot det.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Jag undrar då om det fanns någon sakbehandling av motionen i Kyrkostyrelsen eller om det var ett principiellt avståndstagande att Kyrkostyrelsen inte ville in och rota i ett rättsfall? Det senare kan man ha respekt för, men har man bestämt sig för att det ligger sakbehandling i det hela då vill vi höra sakskalet att det här inte är något problem. Kan i så fall Nils Gårder redovisa sakskalet som Kyrkostyrelsen anför?

NILS GÅRDER (REPLIK):

Det är nog tyvärr så att jag inte förstår Dag Sandahls fråga. Jag uppfattade det så att den motion om vilken Kjell Petersson talade var en motion som han avsåg att eventuellt skriva i ärendet. Och jag sa att Kyrkostyrelsen inte har tagit något eget initiativ och att det inte har funnits skäl till det, utan bedömningen är att Ansvarsnämnden hanterar denna fråga självständigt.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Och det är väl det korrekta formaliasvaret, men kvar återstår att Kyrkomötet inte reglerat ett sådant här område där Ansvarsnämnden själv tagit ett initiativ. Demokratiskt är det ändå lite betänkligt, därför att det handlar om valmanskårens fria rätt att välja. Jag tror att jag ser fram emot Kjell Peterssons motion.

NILS GÅRDER (REPLIK):

Jag vill endast säga att det finns en bestämmelse i kyrkoordningen att Ansvarsnämnden har ett ansvar när det gäller behörighetsförklaring, och sedan är det ju naturligtvis en fråga om med vilken detaljrikedom kyrkoordningen ska ange hur Ansvarsnämnden ska utöva den funktionen. Min uppfattning är, och jag uppfattar det som Kyrkostyrelsens uppfattning också, att det inte finns skäl att göra en detaljreglering som är mer omfattande än den som nu finns.